

**Praxis Beneficiariorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrivm Doct. Ac Comitis, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

**Rebuffi, Pierre
Coloniae, 1610**

De electionis derogatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

episcopos suos diligere debent, & eorum præceptio obediens, etiam si ipsi aliter (quod ab sit) quia debent, agant, nisi in fide errauerint. 2. q. 7. & c. nome 8. q. 8. vnde Aug. his verbis virtutis si conculceret ecclesia, ad cuius confugiemus auxiliu. vbi relinquemus gloria nostrâ. c. alterâ 9. q. 3. non recalcitro, quia extra c. gratia Dei, misericordia Dei non est, si (quod ab sit) iniuste iudicat suffero, si iuste veniam peto, sed non apostato, nec a pietate recedo, ca. in memoria. & c. ad minus 19. dist. ne ab ea collidat, & quo irem & vbi communicare. lo. 6. c. in si & c. audiunus. 24. q. 1. & vbi viuerem c. quemadmodum. 23. q. 7. & vbi saluare. cap. quicunque. 24. q. 1. extra arcum diluuium est. ca. quoniam. ibid. extra hortum conclusum diuissio est. cap. omnibus. ibidem. sine tunica inconfutabilis alge-
sco frigore. ca. sunt. 16. q. 7. membrum sum putridum, si separer a corpore. d. c. quemadmodum. extra dominum agnum non come-
dam. c. quia. 24. q. 1. extra domini vineam vi-
num non bibam. David Psal. 59. Refert. Aluar. in d. tract. lib. 1. in si. Ideo rex Francie, verus ecclesiæ filius Papa monitis parere voluit, vt verus Rex obedientiae passim nuncu-
pari possit.

De electionis derogatione.

Et cum ex electionib. a quo in

E T cum ex electionibus.) Notandum est, quod a prin-
cipio ius eligendi erat, prout est apud Deum, qui suo filio domino nostro Iesu Christo facultatem exercedi in mundo dedit, quam exercuit, vt pater Luc. 6. c. vocavit Iesu discipulos suos, & elegit duodecim ex ipsis, quos & apostolos nominavit. & in summa. 21. distin. & aliis in non paucis locis, hanc demum potestate in Christus Papæ, tanquam suo vicario concessit. c. 1. dist. 22. quam ex humi-
litate diuini Petrus collegio apostolorum & seniorum exercere permisit. Act. 6. & 15. c. & alibi. Sepinus. Vnde beatus Iacobus in ar-
chiepis. Iero-solymitanum a sanctis Petro, Iacobo & Ioanne electus extitit. c. porro. 66. dist. & post Iacobi obitum, Simon Canane-

us ex consensu omnium apostolorum et-
iam ecclesiæ Iero-solymitanæ prælectus
fuit. At mortuo Iuda (qui episcopus erat,
vix Psal. 108. scribitur, Episcopatum eius
accipiat alter) apostoli, cum duos idoneos
habent, dubitarentq. vtrum in locu. Iude-
æ prodictoris sufficerent, tunc fors ceci-
dit super Mathiam, Act. 1.

Secundum tempus subsequens fuit, in Quando a:
quo gens esset a copit excrescere, & cle-
ricis nolle obediens, & per consequens ne-
populo ele-
minem velle recipere, nisi ab ipsis appro-
batus fuisse, quod longo tolerarunt tem-
pore summi pontifices, vt fides Christiana
augeretur, & per populum tueretur. Ideo
aliquoties per clero & populi electio ce-
lebrata, & per vniuersa turbâ extitit, salte
de consensu populi electio a clero fiebat. &
plebs. & c. seq. 63. dist. vnde Nicolaus Papa e-
piscopos non esse consecrando, nisi post
electione vel consensum clero & populi. ca.
episcopos. 63. dist. ibi, cleri plebisq. consensus requi-
ratur, ne plebs inuita episcopum non opta-
tum contemnatur, aut odiat. c. fin. ibidem ca. in
nomine. 23. dist. quandoquidem iporum in-
terest habere bonum episcopum, sub quo
non patiantur famem, nec sitim. Anch. in c.
in si. de paroch. Sed quia vulgus aliquando
ad acclamationem ignaros, sed populares
nullo ratione habita proibitatis eligebat. ar-
gum. glo. in l. decurionum. c. de pan. Ideo hac v-
surpatione fuit priuata, & prohibita, ne
deinceps electioni interesset, vt sequitur.

Tertium tempus successit in quo reges Ad reges
& principes ecclesiæ grati fuerunt, & erga principes
illam benemeriti. Ideo Papa Carolo regi quando c.
Francorum & imperatori facultatem e-
lectio per-
ligendi, sumnum pontificem permisit, tenuit, &
ac omnes archiepiscopos, & episcopos per curfuit
suis provincias ab eodē inuestituram ac-
cipere diffinuit. c. Adrianus. & seq. 63. dist. ca.
hinc est etiam 16. q. 1. Et idem priuilegium
fuit concessum regi Hispanæ. cap. cum
longe. 63. distin. repreäsentabantur ergo ele-
ctiones clericorum principibus, vt illo-
rum autoritate roboratæ, nullus hæreti-
corum vel schismaticorum auderet contraire.
vt ipsi principes tanquam deuotissimi fili
lii in cum consentirent, quem sibi in
patrem.

partem eligi viderent, ut eis in omnibus suffragatores existerent. *ca. vota. §. 63. dīſt.* Deinde huic priuilegio renunciarunt principes. *c. ego Ludovicus, & seq. 63. dīſt.* etiā imperatores modum suum ignorantes, non in numero consentientium, sed pri- mi distribuentium, imo verius exterminantium esse voluerunt, frequenter etiam in hereticorum perfidiam prolapſi, catho- licę matris vnitatem ecclesiā impugnar- conati sunt. Ideo sanctorum patrum sta- tuta aduersus eos prodiderunt, ut femel electioni non inferrent, & quisquis eo- rum suffragio ecclesiā obtineret, anathe- matis vinculo innodaretur. *text. in cap. quia sancta. §. verum. 63. dīſt. Maledic. in tracta. de electo. fol. 54. Panorm. in cap. venerabilem. nu- 18. de elect.*

Et quia plurimas perturbationes in ecclesia ori, immo ruinam sanctae religionis cognovit Grego. Ideo in synodo generali hoc prohibutum extitit in haec verba, De cernimus vt nullus clericorum inuestituras episcopatus, vel abbatiae, vel ecclesiæ de manu imperatoris, vel regis, vel aliquius laicæ personæ, viri, vel fœminæ suscipiat: quod si presumperit, recognoscatur inuestituram illam apostolica autoritate irritata esse, & seorsumque ad dignam satisfactionem excommunicatione subiacere. quoniam inuestituram. 16. q. 7. vt sequitur.

Beneficia à secularibus non accipienda. Quartum tempus aduentum, in quo ele-
tio omnino secularibus principibus fuit prohibita, fuitque statutum, ut quicunque electionem ecclesiastici ordinis tentauerit, anathema sit, donec obediatur, & consentiat, quicquid ecclesia de electione & ordinatione propriè præfusis se velle monstrauerit. c.1. & seg. 63. dist. nec valet confusio in contrarium. c. massana. de elect. in omnibus recipientes beneficia à manibus secularium principum sunt fures & latrones, cum sine titulo illa possident: quia laicus illa non potest dare, his verbis vtitur Præpo. in cap. imperium col. 2.10. dist. allego tex. in c. dudum. 2. col. 1. de elect. & quia non intrat per ostium, ut in euangelio haberut. & in c. relatum. de iure paro. & p. mo. in c. præterea. illa tit. nisi laici hoc habeant ex priuilegio, ut hic.

Quintum tempus proximum fuit, in
quo canonici & religiosis simul conce-
læ sunt electiones episc & archiepiscoporum, & religio-
sorum. & dist. Quod si exclusis religio-
sis electione fieret, irrita habebatur, & abe-
ratur, & ibidem & Pan. in c. de electio. & ad elec-
tione adhuc archiepiscopi, ecclesia
Viennensis vocari erant soliti religiosi.
Theodori, dum siebant electiones ante i-
sta concordata, fuit tamen postea separa-
tum electio singulis concessa in eorum ec-
clesiis, quia melius cognoscabant singulis
in suis ecclesiis viros iustos & sanctos, quia
extranei, ideo eos eligere poterant. cap. in
Gen. & c. cum terra acc. c. cum eccl. & in
gl. de elect. postea consilium Basiliense ap-
probavit, ut vna quæque ecclesia aut col-
legium, seu conuentus, sibi prælatum eli-
geret, ut in Praga, sancti patri, rubr. de elect.
hinc dicit Bal. in l. quicunque. C. de bonis lib.
quod episcopus non debet esse datumus,
sed electiuus, ut refert Berria, in tract. de episc.
in 3. parte lib. i. in prim. veruntamen c. uia ca-
nonici, & alii electores abutebantur, p. in
hoc ita dicitur, & propter abusum perditur
priuilegium. c. vi priuilegia de priu. Ideo
electionibus fuerunt priuati, ut hic patet.
Nam dicitur auferetur sceptrum a vobis,
& dabatur genti facienti fructum.

Sextum tempus est horum concordatorum, in quo dantur nomina regi Franciae archiepiscopatibus, & episcopatibus abbatissi & prioratibus vere electi, prout in it. seq. sancitum est, & redditum est ad tertium tempus supra eo descriptum. Cuendum erit tamen ne per abusum aliquando reuolter ad a. c. ab exordiis 35. dist.

Ecclesiis cathedralibus *a* & metropolitanis ac monasteriis dicti regni à multis annis citra siebant grandia animarum pericula *b* prouenirent, cum pleræque *c* per abusum secularis potestatis, non nullæ *d* verò præcedentibus illicitis *e* simoniacis *f* a *Cathedralibus & metropolitanis.* Quæ

Quæ sit cathedralis & metropolitana, dixi
in §. i. infra. de colla. hic non repeatam.
b. *Pericula.*) Quod in genere explicat,
postea sigillatim causas more boni orato-
ris recenset, prout est de sent. glo. in §. fin. in-
fir. de liber.

Vellio. c. *Per abusum.*) Tum dicitur fieri per
quando d-
secularis potestatis abusum, quando de
tum fieri
cum abu-
sum secu-
lari pot-
bus.
secularis
potestatis
abuse
bus. Et inter sint electioni episco-
pi, vel alterius prælati, & eos recipiunt ad
electionem. *Maffan.* id electi, vel quia mi-
nis alicuius singularis personæ potenter
quempiam eligunt. *Collect.* *Inno.* & alij. in c.
quisquis. de electi. Et dicitur abusus contra
rei naturam vsus. *Bald.* ibi. vnde tales sic elec-
ti per hunc secularis potestatis abusum
efficiuntur intelligibiles ad alias dignita-
tes, & adhuc ista electio est ipso iure nulla.
c. *equian.* 16. q. 7. imo si recipiens dignitatē
laico, postea eam impetraret a Papa non
facta hac exprelsione, illam non posset ob-
tinere, quia subreptitia est impetratio. *Pan.*
in cap. *precerea.* i. de iure paro. & d. c. quisquis.
Auffr. decis. Tho. q. 43. de viafio. in directorio e-
lectionum. in i. parte. c. 10. adeo quod is qui in-
ueftituram de manu laici recipit, nullaten-
tus inter episcopos haberi debet. cap. 5. qui.
deinceps. & c. confutacionis. 16. q. 7. quia haec
quippe electio est contra canonicas libe-
tatem, vt d. c. quisquis. ne valer consuetudo
quod electio de voluntate secularis pot-
estatis vel laici fieri debeat. d. c. cum terra de ele-
neimpe de traheretur substantia actus, qui
postea non potest remanere. c. cum ad mo-
nastrorum, de stat. reg. L. cum precario. ff. de preca.
& gl. sing. in c. 2. de consue. in 6. Nam eligere est
vnum ex pluribus assumere, quod non pos-
sent facere iij qui ad voluntatem alterius
eligere haberent. *Malerer.* in tractat. de ele. fol.
47. resi. s. principaliter quer. & fol. 6. vnde Ro-
ma. in sing. 286. vbi allegat de ele. cum terra. & de-
bet allegare ele. staturum. de ele. nisi propter
seditio nem vitandam concederetur laico,
vt electioni interefset, vt alias regni Fran-

corum c. hinc eri. 14. 1. 5. q. 1. Cautela est, quan-
do laici se violenter ingerunt electioni, &
canonici non audent illos expellere, quod
protestentur Ioan. And. Pano. & alij. in ca.
cumana. de ele. vbi plus dicunt, quid si violen-
tia esset magna, ita quod non audent
protestari, excusarentur sine protestatio-
ne, per no. in ca. veniens. 2. deponsa. Cepola cau-
te. 230. cum dubitatur. De alio tam horrendo
secularis potestatis abusu tradit. text. in ca.
clericis. de omninitate eccl. in 6. ibi. quilibet in-
tueri potest.

d. *Nonnulla.* Secundum periculū de-
terius cæteris. Nam humani generis redē-
per Christū
tor omnes ementes & vendentes de tem-
a templo
ple eiicēs, cathedras vendentium colum-
bas euerit. numulariorum pecunias effu-
dit. *Math.* 21. nusquam reperitur (quod scia)
dominum tanta seueritate, tam districta
censura iustitiae peccantes corripiisse, nō
solā eloquio increpans, verum etiam fa-
cto flagello de funiculis verberans omnes
eliminavit de templo. Per columbarum
venditores illi denotātur, qui sacram ma-
nus impositionem vendere conantur, sic
per numularios ecclesiastici beneficij ven-
ditores designantur, qui domum Dei spe-
luncan latronum efficiunt. *tex. in c. ex mul-*
tis. 1. qua. 3. & cistorum sicut stultorum ini-
nitum esse numerum vulgo iactatur, quis
enim locus tutus, & quæ causa poterit esse
excusata, si veneranda Dei templi pecunias
expugnentur? quem murum integratatis
aut valuum fidei prouidebimus, si auri sa-
cra fames in penetralia veneranda prosp-
erat? *l. si quemquam. C. de episc. & cler.*

e. *Illicitis.*) Multa pacta sunt illicita,
quæ non sunt simonia: ideo dicit hic illi-
citis & simonia: c. vel dic. & id est. simonia-
c. cum pactiones simoniae sunt illicitæ:
ideo is qui fecit aliquid pactum cū eligentibus,
non potest eligi. gl. & doc. per illum tex.
in c. per inquisitionem. *C. venerabilem. de ele. c.*
1. & seq. 8. q. 3. *Bertach.* in tractat. de episc. in 2. li. q. 11.
tex. in c. ex diligenti. & ibi *Ancha. de simo.* sed
quotusquisq. est electus ab hoc exemptus
munere? pauci quos æquus amavit Iupi-
ter, aut ardens erexit ad æthera virtus.

KKK

Pactiones **f** *Simoniacis.* Has pactiones simonia-
cas bene intelligebant olim canonici, ut hic
dictiur, quia pro suffragio, seu ut dicunt,
voce danda in electione, aliquid paſſim re-
cipiebant, & sic simonianam committerebant.
c. *Mattheus de simo.* Vnde qui dat simonianus
vocatur, qui recipit pro spirituali quippe
Giezticus, ab illo Giezi, qui in veteri te-
stamento salutem Naamam regis Syriae ven-
dere pertentauit, reſt 4. *Reg. 5. c. 5. in glo.* in
ſumma a. q. 1. & in c. ſicut 2. de ſimone. fed nos in
diſcriminatiū vtrum verbo simonianus,
tam pro dante, quam pro recipiente: quippe
promiſſio beneficij, ut quis eligatur, eſt
ſimonia, c. de hoc de ſimo. gl. in verbis tempora-
lis. §. & cum humanæ de ele. In pragmæ. vel si
aliquid promittratur pro habenda preſen-
tatione, ſeu nominatio. ca. cum ſuper de con-
feſſis. c. veniens. i. de teſtib. conſulat. Roma. conſ.
317. circa propositum. Dec. conſu. viſo col. i. etiā
ſi promitteretur pro fabrica, & pauperibus:
nam qui male accipit ut bene dilpen-
ſet, potius grauatur quā iuriatur. c. ex inu-
tiis. in fin. i. q. 3. & talis electio simonia est
nulla. c. ſanctorum. i. q. i. ca. ſi alcuinus. de elec-
tione ſi commiſſa ſit cum vno ex eligentiis
dum tamen non ab inimicis, ut elec-
tio impideſret. c. nobis de ſimo. & ibi doct.

Item dicitur ſimo. in contracēu facio ut
facias, ut ſi prointra te eligere, & tu me,
vel ſi dicam, eligas, meum nepotem nunc,
& ego eligam tuum in prima electione:
nam & patrii, & nepotes ſcientes, ſunt ſi
ſimoniai, omnis neſpe pæctio eſt in spiri-
tualibus prohibita. c. quia in pio. i. q. 2. Ioan. de
quiſ nomi- ſelua in tract. de benefi. in 1. parte. q. 7. num. 64.
naro pro- idem ſi eligatur aliquis, ut habeat tali no-
uideat, vel minato prouidere, vel ei beneficium con-
ſamulo ob- feratur, vel tales cōpensare, ut dicunt, quod
compensa- multoties fit, teſtis in hac re erit nobis Pe-
zio nem ser- trus Vialis in d. dire. in 1. parte. ca. 14. & in 2.
uitij ſimo- parte q. 28. vide Rom. conſ. 359. Quia beneficij, i-
njac. dem ſi conferatur beneficium famulo ob-
e impenſationem feruitorum. Im. in c. tuā.
de cia. & qual. idem ſi promittratur penſio vel
ſtipendia quoque de benef. prouiderit.
Boe. in addit. ad Bened. plumbi. in 1. Caſit Caſif. f.
de fidei. Boe. vide ratiōne Hoſt. & Pan. in ca. niſ ſe-
ſen. de preben. & tales ſunt excommunicati,

qui gratiam aut iuſtitiam donis obtinent.
extrauag. i. de ſenior. exc. in communib. iſiſ-
cas frequenter committebantur, maxime
in hoc regno Franciæ. c. ſenior. i. q. 1. deo ele-
ciones fuerunt ſublate. [Hodie Alex. Pa-
pa ſic ſcribit epifcopus in ca. eximius. n. q. 3.
multis temporibus hoc detestabile malum
in veſtra ecclæſia inoleuiffe cognouimus,
ut nulli vñquam clerico quanvis religio-
ſo, quanvis ſcientia & moribus predicto,
ecclæſiaſticum beneficium concedatur, ni-
ſi ei qui prophano pecunia ſumere illud
emere ſtudiuſet, ſiebatque ecclæſia & res
eius ita venalis, velut quedam terrena, &
viliſ merces negotiatoribus ad venden-
dum expolita, &c.] [Vide Paul. Paris. conſ.
29. contra in 2. vol.]

Et beneficia istorum ſimoniaſorum et-
iam ante declarationem impetrari pos-
ſunt, cum ipſo iure videntur. gl. in regula can-
cel. 27. & hoc in ſimonia reali, quando ali-
quid datum eſt, ſecus in mentali, vel con-
ventionali. Caſſado. reſte in dec. 5. conſ. rub. de
conſi. vide eum, dec. i. de ſimo. Sed quid fieri-
ſunt, qui haec perpetrant? Dominus diſit ad
eos. Item in ignem aeternum, qui paratus
eſt diabolo, & angelis eius, &c. o vox ſem-
per tremenda, & in ſingulos ſaltem dies co-
gitanda. ſed ſtomachari in eos deſinamus,
& caſtra nota repetamus, cum pauci col-
latores (ut quid dicunt, ſine hac labo que-
ſcant, vide tamen qua diſci in tract. de paciſ. poſ-
nu. 198. [& in praxi benefi. in 3. parte in de ſimo.
in regna.] & quis poſſit cum ſimoniaco
diſpensare: ſcribit glo. in ſ. ſimoniai in ver-
bo, perperuo. de elec. in pragmæ. Alia permuta
de hoc ſcriberem in Ioan. Nauclerius edi-
ſiſet huius materie pulchrum tractatum,
& delectabilem, yidelicet non ſimoniaſis,
ſed ipſis multum auſterum, quia vita eo-
rum detegit, & poenit. tradit. Et ego ultra
eas multas alias congeſſi in additionibus ad
dictum Nauclerum, quas ſi non graueris
bone lector perlege, & exofum & delecta-
bile hoc crimen habebis: ut S. habuit Lu-
douicus olim rex Franciæ, qui in regno hoc
crimen peſtiferum adimendum iuſit, &
per hoc voluit iudices fuos cognoscere
quo ad hoc ut regno expellatur. Et huius
conſi.

Constitutio edita ann. 1268. in mense Mar-
tio in hac verba:

Ordinatio. **L**audouicis Dei gratia Francorum rex
I. Ludouic. ad perpetuam rei memoriam pro sa-
crafino-
lubri & tranquillo statu ecclesie, &
regni nostri, necnon pro diuini cultus au-
gmeto, & pro Christi fidelium animarum
salute, ut quia etiam auxilium omnipotē-
tis Dei, cuius soli ditioni atq; potentiae re-
gnum nostrum semper subiectum exitit:
& nunc esse volumus, consequi valeamus,
quæ sequuntur hoc edito consultissimo
atque in perpetuum validitudo statuimus
& ordinamus. Primo ut ecclesiari regni,
prelati, patroni, & beneficiorum collato-
res ordinarij, ius suum plenarium habeat,
vnicuique sua iurisdictione seruetur. Item
ecclesie cathedrales, & alia regni nostri libe-
reras electiones, & earum effectum effe-
ctualiter habeant. Item simonia crimen
pestiferum ecclesiam labefactas, à regno
nostro penitus volumus & iubemus adi-
mendum. Item promotiones, collationes,
prouisiones & dispositiones prælaturarū,
dignitatum, & aliorum quorumcunq; be-
neficiorum ecclesiasticorū, & officiorum
regni nostri, secundum ordinationem &
determinationem iuris communis. Sancto-
rum conciliorum ecclesia Dei, atq; institu-
tionem antiquorū sanctorum patrum
fieri volumus, pariter ac iubemus. Itē ex-
actiones & onera grauissima pecuniarū per
curiam Rom. ecclesie regni nostri imposi-
tas, vel imposta, quibus regnum nostrum
miserabiliter depauperari extitit, sive etiā
imponendas aut imponendā leuiari aut col-
ligi nullatenus volumus: nisi duntaxat pro
rationabili pia, & virginissima causa, vel
inevitabili necessitate, & etiam de spontaneo
& expresso iussu nostro, & ipsius ec-
clesie regni nostri. Itē libertates, fran-
chesias, immunitates, prerogativa siura &
privilegia per inclita recordationis Fran-
corū reges prædecessores nostros, per nos
ecclesias nostris, atq; locis piis, & religiosis
personis, aut ecclesiasticis regni nostri cō-
cessis, & concessa laudamus, & approba-
mus per præsentium tenorem, vniuersis
iustitiaris officiaris, & subditis nostris, &

locatenen, præsentibus, & futuris, & co-
rum cuilibet ad eum pertinenter districte
precipiendo mandantes, quatenus omnia,
& singula predicta diligenter, & attentē
seruent, custodiant, & teneant, teneri & cu-
stodiri inuicibiliter faciant, nec aliquid
in contrarium quoquis modo attentent, seu
sierent vel innouari permittant. Transgres-
sores autem contra facientes iuxta casus
exigentiam tali plectantur pena, quod ce-
teris cedat in exemplum, in quorum omni-
um & singulorum testimonium sigillum
mitti fecimus. Datum Parisis anno Do-
mini 1268. mense Martij.

actionibus alia a particulari a-
more & sanguinis b affectione &
non sine peririj reatu fierent,
cum c electores ipsi etiam si ante
electionem per eos faciendam i-
doneiorem, d & non cum quem
promissione

a *Alia.*) Tertium inconueniens, & pe-
riculum: quia amore eligentes illico in-
ducebantur ad eligendum. *ca. Moyses. 8. q. 1. probatur.*
vbi in hac verba dicitur, cernimus pluri-
mos hanc rem facere, vt non querant eos
in ecclesia columnas erigere, quos plus co-
gnoscant ecclesie prodesse, sed quos ipsi
amat, vel quorum sunt obsequiis deliniti,
vel pro quibus maiorum quispiam roga-
uerit, & vt deteriora taceant, qui vt cleri-
ci fierent, munieribus impetrarunt. *tex. m.c.*
si quis nra. 3. q. 1. ibi. misero cordas amore, vbi gl.
dicit, ex hoc collige omnem illum esse si-
moniacum, qui ductus amore alicui indi-
gno confert beneficium. Vel die particula-
ri affectione ad aliquem, & qui hoc om-
nibus modis etiam habet, ideo electio an-
tiquata est hic, quæ malum est hæc simo-
niaca labes: quæ tot ecclesias peruagata,
in eis habitare non erubuit. & multi colla-
tores sunt hoc dotati munere, sed vñ il-
lis, scilicet enim quid faciunt.

b *Sanguinis.*) hoc malum plus hec-
era serpebat in ecclesia, quia nemo vñus
carne in suam habet odio. *c. non existimemus.*
3. q. 2. licet carnis affectio reprobatur in ea.

KKk 2

grau de p̄c̄b. & Abachus. ca. 2. Vñ illis qui
redificant ciuitatem in sanguinibus, ideo
dictum extitit D. Petro, Matth. 16. Beatus es
Simon Bariona, quia caro & sanguis non
reuelauit tibi, & valde pauci inueniuntur,
qui carnis affectione non ducantur, vnde
per sanguinis affectionem eligitur non e-
ligendis, & confertur beneficium alicui
p̄ero, & cōm̄it intur mille animæ Chri-
stianorum, cui consanguinei nolent com-
mittere duo pira, etiam nō bona Christia-
na, vel alia quæcunq; optima: vnde talis e-
ligens vel conferens acceptancem perso-
narum à Deo reprobatam admittit, & infi-
deliter agit, non gerens negorium Domi-
ni, vt debet. Henri. Bohic. in d. c. graue. in u-
dī. dicens, episcopum conferentem bene-
ficium consanguineo ratione sanguinis
sola, esse simoniaicum. Alleg. Pan. in c. nemo de-
simon: quia simonia est aliquem fauore re-
conciliare, multo fortius fauore sanguini-
nis, vide ranen que dico in §. p̄fatiq; ordinarij
inglo. libere. infra de col. vnde versus ad hanc
rem alludunt sequen.

Per qua-
tuor portas
intratur ad
ecclesias.

Quatuor ecclesias portus intratur ad omnes,
Cæsar, & Giesi sanguinis aeg. Dei,
Prima pauci magnis & numeris altera, charis
Tertia, sed pauci quarta patere soler..
Non multum abhorrent huic materiæ,
qua scripsi in p̄f. ad R. ub. de colla. infra cir-
ca. si. Notandum est quod lepte princeps
Israel ex meretrice natus, filiam propriam
interfecit, virginem, & humilem. Iudi. n. ca.
hoc nempe denotat quod hi, qui à meretri-
ce, simonia videlicet, vel carnis affectione
in ecclesia nascuntur, filiam suam, id est,
plebem sibi commissam grauant, occidunt,
& predantur, ac pauperes monachos hu-
miles sibi commissos spoliant, Petr. Ber-
cho. his verbis vtitur in suo morali dicto, in
verbo natiuitas. col. pen. vbi plus addit tales sic
intrantes communiter male viuere, scili-
cet iniuste, crudeliter, immundè & carna-
liter, superbè & ignominiose, ac instabili-
ter, prosequere, vt per eum ibidem.

Ex quibus
cognosca-
tur prela-
tus qui

Vnde dicit Holt. in c. pen. in verbo venale,
ne prela. vice sua. Quod si spiritualis sit pro-
motio, spiritualia promotus queret, si ve-
rō venalis, pecuniam, si carnalis, carnalia.

quia natum ex carne, caro est, natum ex malo
spiritu, spiritus est. Ioh. 3. cap. & sic cognoscuntur
habentes dignitates ecclesiasticas, ḡ. j. m.
& à fructibus illorum, n̄ est in euangelio.
Quomodo cognoscantur hæretici, terpsi
in bullâ cœnæ domi. articul. i. angl. hereticos.
circa fin.

c Cum electores.) Ecce quartum p̄. Iuram
riculum, quod electores iurabant, & tamē t̄p̄f.
non seruabant iuramentum, quod scribi dū-
tū de elect. in c. i. in pragna. sub hac forma, f. m. c.
Ego N. iuro, & promitto omnipotēti Deo, ma-
& N. sancto, vel sanctæ, sub cuius nomine
dedicata est hæc Ecclesia, eum eligere, quæ
credam futurum ecclesiam in spiritualibus
& temporalibus utiliore, nec illi voca-
dere; quem verisimiliter sciuero promis-
sione, vel datione alicuius rei temporalis,
seu prece, per se aut per alium interposi-
tis, aut alias qualitercumque, directe, vel
indirecte pro se electionem procurare,
seu procuras: & tamen omnes canonici
sciebant electionem ab illis procuratam,
& se iam promissionibus saltem repletos.
Ideo periuri erant sic eligendo, quamob-
rem electiones fuerunt eis sublatae: quo ad
prælatos, subinde casus in quibus aliquis
iure suo priuatur, tradit gl. in c. renuntiant,
22. distin& his verbis.

P̄spertas, odī, vittium fauor, celia & ordo:
Personas spoliant, & loca iure suo.

Videb̄ declarationem: procurant igi-
tur electores in aliis in quibus electionem
ad huc habet ecclesiæ de idoneis prouidere:
omissis vitiis & supradictis, & quod ad me
attinet eos talias perpetrates seper macte
virtute esse optauit; quod dī faxint fed vi-
dendum est num maiora hodie ex his no-
minationibus.

d Idoneiorem.) An quis teneatur eli-
gere idoneiorem: quod videtur per ea
qua diuinitus scripta sunt Deut. 17. ca. Eum
constitues, quæ dominus Deus tuus eligit
de numero fratribus, id est, eliges illū, qui ha-
bet spiritum Dei in semetiplo, & precepta
Dei in cōspectu, quia ille est à Deo electus.
c. si ergo. 8. q. 1. Gen. 41. cap. quia ostendit ibi
Deus omnia, quæ locutus est, nunquid sa-
pientio-

piuentrem & similem tui inuenire poteris, tu eris super dominum meum, & ad tuoris imperium cunctus populus obediens. & 3. E. dr. ca. 3. dicamus vnuquisque nostrum sermonem, qui praecellat, & cuiusque appetuerit sermo sapientior alterius, dabit illi rex Darius dona magna, purpura coperiri, & in auro bibere. Et Num. 11. c. congrega mihi septuaginta viros de senioribus Israel, quos tu nosti quod senes populi sunt, id est, meliores & sapientiores expoununt, quidam Theologi. & i Reg. 15. Scidit dominus regnum Israel a te hodie, & tradidit illud proximo tuo meliori te. Dauid enim neme Salomonem alii fratribus iu niorem (quia sapientior erat) prætulisse legimus. 2. Reg. i. c. quod nutu spiritus sancti tactum esse non dubitauit, gl. m. c. Moyses. 8. q. 1. & Lucas de Penna in l. f. col. 2. & seq. Cod. de tyro. lib. 12. iure ipso canonico suaderetur in c. metropolitan. 6. 4. dist. n. & in ca. licet ergo. 8. q. 1. vbi sic inquit Hieronymus, sciant omnes, & certi sint, quod qui præstantior est ex omni populo, qui doctor, qui sanctior, qui in omni virtute eminentior, ille eligatur. Idem dicitur in c. Moyses. ibid. & si de off. custo, vbi sic dicitur, ad hoc opus tales ordinentur, quales meliores, & sanctiores esse viderint. Iuri ciuili etiam non est dissonum. l. 3. §. si tamen plures, ibi eligendus est a prætoribus, qui idoneior est. ff. de lib. ho. exhib. l. feminæ ibi, in quem contemplatione meritorum liberalitatis sue. c. de secund. nupt. ac rub. l. c. de potioribus ad munera nominandis, lib. 10. & l. si. de tyronib. lib. 12. & qui non eligit idoneiorem & meliorem, peccat mortaliter, tum quia est infidelis domino suo, vt dicitur in Euangeli, fidelis seruus, & prudens, quem constituit dominus, tum quia cedit in detrimentum ecclesiæ, & dedecus. Graue est enim in expertis Dei seruitorum applicare. c. monasterii. 19. quæst. 3. gloss. pen in cap. ad apostolicam. d. reg. & quia transgreditur canones, volentes meliorem eligi debere, & ius diuinum, vt supradictum extitit, & etiam quia est perius, eo quod iurauit eligere idoneiorem, vt hic. Subinde legitur de Leone Papa, cui totos cum quadraginta dies ad corpus B. Petri graf-

set, vt à domino remissionem peccatorum i. a. petraret, apparuit ei beatus Petrus, dicens, remissionem peccatorum sibi à domino obtinuisse, excepta manuam impositione, id est, ordinatione & collatione indignis facta, de qua adhuc domino habes reddere rationem, hec archiepis. Floren. in 3. Quis dicitur me parte summe. iii. 20. c. 2. §. i. item narrat. Greg. in dial. 4. c. 9. de Pascaio quod fuit damnatus, eo quod partem Laurentii fouerat contra Simachum eligendo illum ad episcopatum, cum posset meliore eligere. Refert. Io. Lupus in repet. c. per vestras. nota 2. §. 26. de don. meritis. & rx. Quod intellige meliore secundum quid, videlicet quod sit melior ad illum statum, ad quem eligitur, non autem tenetur eligere meliorem simpliciter, qui est ille, qui est sanctior, & in charitate perfectior, probatur. Act. i. c. de Ioseph, qui licet esset simpliciter melior & sanctior, quam Matthias, quia ille propter sanctitatem virtutis iustus dicebatur, tam quia Matthias erat magis idoneus ad apostolatum, fuit à deo electus, hec probat Leonard. de ratione sermonis. 26. de sanctis. & hæc est communis opinio, tenenda in conscientia secundum Pan. & alios in c. constitutis. in 2. de appell. Adrianus in quolibet 9. & in 4. sent. rub. de refut. vers. Quia iam determinatum est. fol. 43. & seq. licet de iure canonico eleccio de digno valeat. c. cum nobis olim. & ca. cum dilectis. de elec. in Prag. alia dico in c. postulatis. in 4. no. de cler. excomm. ministr. vide Berch. in verb. elec. Isti timeant collatores, & sua saluti melioribus conferendo prouideant, sed oculi eorum forte sunt grauati, nec eos cognoscant.

Aut datione alicuius rei temporalis a, seu prece vel precibus per se vel alium interpositis, electionem procurare didicissent eligere sponte iurarent b iuramentum

KKk 3

a *Rei temporalis.*) Idem si detur res
spiritualis, ut pote beneficium, vel promit-
tatur pro habenda electione, vel nomina-
tione.

Simonis committitur dando quicquam famulis collaboris. **tionis** rex in deo de fuso. cap. Mathaeus. & ibi Pan. & Feli. ibidem. dixi supra in verbo simoniacis. & sic committitur simoni in dando. etiam si detur familiaribus. vel ministris collaboris. ut dicitur in Gieso. qui fuit seruus Elisei. gloss. in summa. 1. q. xxi. 1. 15.

in cap. iro. ibidem. Item committitur summa, quando datur beneficium ad preces aliquius, ut huc & in tua. de sumo, quod declarat gl. & doct. in suam de ea. & qual. idem quando pro obsequio datur, & seruitio. cap. sunt nonnulli. s. q. & in summa, ibidem. & in c. cum essent. & ibi doct. non, ideo in defensorio concor. in prim. dicitur in hec verbis propter i-

Precibus mulierū renuntiaciones & electiones simoniacis, & collationes. psam etenim Pragmaticam nulla libera, sed coactiā potius electio fiebat, & vt plurimum beneficiorum pollicitationes, munera, & dationes interueniebant, mulierumque precibus importunis & fuisu assiduo fāpiūseulē facitabantur electiones, & eligentium consanguinei aut amictia nexus coniuncti, illas nonnunquam

provo*to tractabant electi insuper & ad elec-*
tiones dirigendas nominati, non chari-
tatis tentigine, sed insatiabilis gris epotan-
di inguiue, aut quavis alia traducti cor-
ruptiela eligentium vota, & mentes inuer-
tebant, belllico etiā furore, & vi quodam
armorum & more bacchantium, qui fe-
sum in cornu gerunt, pleriq; animarum
suarum salutis in memores ecclesis iure,
vel iniuria intrudebantur, & infiliebant, i-
psarum dotes & patrimonia diripientes:
Ibidem alia multa tradit, quæ possunt vi-
deri, ecce quod precibus sceminarum fie-
bant electiones, hodie vero concubinerū
precibus multe sunt simoniæ, & renunci-
ationes & pactiones siliquæ, ut qui in be-
neficio succedet concubinam alat, &c.

b *Iurarent.*) Istius iuramenti forma posui supra eo. *ingl.* cum *electores.* & quia iuramentum non seruabant, erant per iuri, & sic beneficis priuatis, aut saltem priuandi, *re dico in tract. de pacis poss. in 4. l. iur. n. 218. cum seq.* Nota quod in *prædictis casib.* pri-

uantur eligentes ipso iure, & in casib. sub. *Cofanis*
sequentib. videlicet in his qui scienter eli- *quibus*
gunt hominem male vitæ, vel illegitimi, quos po-
seu ignarum penitus. *c. cum in curia. 2. cap. uatu p*
inneruit. 3. cap. scripnum de ele. 4. Alius casus est. utr

innotescit. & c. scriptum de eis. Alius casus est, quando elegitur postulandus. c. a. de postul. prela. qui sunt postulandi. habetur in c. fin. illis. Alius, qui scienter receperunt postulatum, vel electum, cuius nulla est elec-
tio vel postulatio. c. bone memoria Magum.
de ele. aliqui tamen dicunt non esse ipso iu-
re priuatum sed priuandum, vel ex alia
causa, ibi erat priuatus. Alius casus est,
quando aliqui eligentes sunt priuati, seu
suspesi, vel excommunicati. c. cum dilecta.
deposita. prela. Alius, in illis qui non eligunt
intra tempus trium mensium. c. ne pro de.
ctu. de elec. Alius, quando post appellatio.
nem legitimam postulant. c. bone memoria.
de elec. tio. Secus si eligenter, quia electio est
maioris auctoritatis, & magis innititur iuri
c. considerauimus. de elec. Item quando electio
est nulla propter personam electam, ele.
ctores sunt ipso iure priuati, si scienter eli.
gerunt. c. a. cum in cunctis. m. si. de elec. Secus si
propter formam defectum, quia tunc erunt
priuadi. c. quia propter de elec. vtilitas est, quia
non vocatis priuatis tenet electio & po.
stulatio. Compositum in d. gratum de postu.
la. quod est menti tenendum.

huiusmodi non seruarent, sed
contra proprium huiusmodi in-
strumentum in anima sua preiudi-
cium venirent, ut nobis notorie
constat ex crebris absolutionibus,
& rehabilitationibus *b* à nobis
& predecessoribus nostris petitis,
& obtentis, idem Franciscus Rex
nostris paternis monitis tanquam
verus obedientia filius parere vo-
lens, tam pro bono obedientie/ in
qua magnum meritum verè com-
plicat) quam pro communi & pu-
blica regni sui utilitate e in locum
dicta pragm. sanctio. ac singulorū
capita.

capitulorum in ea contentorum, leges & constitutiones infra scriptas inuicem tractatas, & cum fratribus, nostris & sanctis Romanis ecclesiæ Cardinalibus diligenter examinatas, & de eorum consilio cum præfato rege cōcordatas per dilectum filium Rogerium Bar- me Regium aduocatum f-

a. *Absolutionibus.*) Quo adiuramenta vel quo ad crimina commissa, oportebat eos ante absolui, quæ rehabilitarentur, & quando sunt simoniaci in ordine, vel beneficio, sunt excommunicati, & non possunt absoluiri ab alio, quam a Papa, nisi in mortis articulo. ex ea sunt si defensabile. de finonia in communib. [scriptum in præf. benef. in 3 parte iii. de finon.]

b. *Rehabilitationibus.*) Quo ad simoniam, etiā solus Papa rehabilitat. ea de finonia. gl. in verb. perpetuo. §. simoniac. de elect. in prag. vel dici rehabilitationib. quo ad tenetum beneficia. Nā licet quis sit absoluitus a simonia, nō tamē erit habilis ad habenda beneficia, nisi rehabilitetur, vt hic dicitur, nec ad exercitium ordinum: & sic impre- trabant isti electores absolutions, & reha- bilitations, vt hie vult dicere tex. & hæ re- habilitations non dantur per breue, nec dispelationes, vt in regulis Alexandri sex- ti, sub rub. de signatura graiae continetur. Ex prædictis fatis superq; dignolci calamitas futura electioni poterat, cū electores tor- crimina cōmittere super his electionib. nō vererentur, solet enim Deus opt. max cum aliquid diri, vel aduersi imminent, plerumq; portentis & prodigiis, ac signis eidem il- limis exitium ostendere. nam tunc tem- poris quo Tarquinius regno pulsus fuit, canem fuisse loquitum, & serpentem latrassæ. Gallis etiam Senonibus ad urbem properantibus in noua via auditam vocē, quæ Gallos aduentare, diceret. Luius & alii retulerunt aliaq; exempla tradit Ale- ab Alex. in lib. 3. genitium. c. 15. sed de his cri- minibus ab electoribus commissis haec-

nus dixisse sufficiat: alia magis subiungamus quibūdam arridentia hominibus, perlegere enim delectabilius singulis /vt reor/ erit, quæ paulo post subiiciemus. [Ex his malis sublate sunt electiones, sed mala corrigi debebant, & electiones sustineri, nec puto tutum, qui tolleret ordinem presbyterorum, eo quod quidam presby- teri delinquent, ipsi vident: nam occasio- nes querunt multi, vt mala pallientur, sed iste fraudes nihil apud Deum profundunt, a- liquando libri aperientur, & hoc videbi- mus, ne plura.]

c. *Vtilitate.*) Et sic hæ concordata fa- cta sunt pro cōmuni huius publica regni vtilitate: ad quod debent aduertere iudi- ces, vt intellectum ad regni vtilitatem ten- dente in accipere habeant, vt dixi in §. fin. in- fra dæser. deleg. vt possit creare canonieū ad effectum, quia publicè vtile est regno, & alibi sæpius potest hic text. ponderari, cui similiis est text. supra de approb. con- uento. circa si. vbi scripti.

d. *Leges.*) Hæ concordata sunt leges, ob id non erit absurdum allegare in l. iua. de reserua. Nam lex est sanctio sancta, iubēs honesta, prohibens contraria. l. 2. ff. de leg. Et sunt leges huius regni, & sicut legis virtus est imperare, vetare, permittere, & punire. l. legis virtus. ff. de legib. hoc faciunt istæ leges.

Primò imperans præbendam theologi- lè theologo conferri, & beneficia qualifi- catis per totum iur. de colla. vetant etiam hæ constitutiones in §. statuimus, 2. de colla. ne parrochiales ecclesiæ in ciuitatibus, & de villis muratis sitæ conferantur, nisi qualifi- catis, etiam vetant in §. monemus, & in §. volumus. de colla. & in rub. de fru. app. & in iur. de publ. concub. & iur. seq. aliquando per- mittunt, vt habentibus speciale priuile- gium eligendi, eligere. §. fin. iur. seq. & duo mandata concedi in collatorem haben- tem collationes 50. beneficiorum. rubr. de mand. apost. in prim. de hoc vid. pulchre Bald. in rub. C. de cond. ex lege. Item puniunt in §. mo- nemus & §. si. de col. & in rub. de publ. concub. & in rub. de pena tenere videnti. contra con- cord. & alibi etiam videre, ideo cum hæ constitu-

Pro regni
vtilitate ex-
dicta con-
cordata. &
sic intelli-
genda.

constitutiones legum habeant effectum, merito nomine carere non debent. *l. anul-
lo. C. de fer. & aa* appellazione legum veniat statuta, & consuetudines. & iura canonica plenè tradit. *Fel. post Pano. in ca. ius generale. i.
d. ex consuetudine tamen non allegamus* hic leges, sed paragraphos. & rub. *re in rub.
de col. §. præterea. & sic de aliis.*

c. Fratribus nostris) Cardinales omnem hie vocat fratres, sicut episcopos, & archiepiscopos. *c. quam gratia de crimine falsi.
dixi in forma mandari in princip. in gloss. fratri.*

Canonici *vbi plenus vide.* Nota etiam quod canonici cathedralis ecclesia vocantur fratres episcopi, vel archiepiscopi. *cap. innotuit. &
fratres epi-
seq. de his que sunt a prela. & sic eos episcopi-
scopi vo-
cari, li-
trahere debet, licet aliquando eos tanquam
cer inuicem
serpentes odio prosequatur, & fratres eū
parum a-
alibi habitantem, & incognitum, debito
inuicem
vix honore afficere possunt, sed tanquam
iuercedat. scorpionem eum habent, & inter hos fra-
tres infinitos processus videmus. *cap. dile-
ctorum. de test. cog* per quos soluitur intimata fraternitas, & nascuntur diabolicae dif-
fensiones.*

f. Regium aduocatum.) Officium boni aduocati est breuiter, & summatim loqui. *test. Are. cons. 120. procedendo. & diximus
in 2. no. repet. l. vnic. C. de senten. que pro eo quod
inserit: neimpe quia regii aduocati me a-
liuando priuilegiis honestare voluerunt.*

Priuilegia *Ideo ego illos pro virili priuilegiis com-
aduocato-
penabo, & coniungam procuratorem
rum &
regium, sine quo aduocati sunt elingues.
procurato-
Aduocatus quidem fisci primium ab Adri-
rum regio-
ano institutus est, secundum D. Budeum in
rum. suis annos in Pandectas in l. fin. ff. de off. de que-
stor. D. 10 quippe aduocati fisci fuerunt o-
lim instituti, & nunc in Parlamentis qui-
busdam adhuc sunt. l. binos. & l. post duos. C.
Subjicitu-
de aduo. diuers. iud. & illa priuilegia quæ
vocantur
procura-
re. ut ibidem patet, dicitur procurator genera-
tores regu-
lis in Parlamento, alii speciales in sene-
ciorum
schaliis & Balliuatibus secundum Chassanum
inferiorum. in catalogo glorie mundi in 7. part. considera-
tione 34. nec potest dici generalis, nisi se-
cundum quid, vt procurator generalis A-
quitaniæ, immo procurator regius Parla-
menti Parf. vocat omnes alios iuxta iurisdi-
ctionis seu ressortus substitutos suos: vt *Seipendi-
audiui in palatio særissimè. Primum ergo ad-
uocatus regius ac procurator sexcentos pro-
curatores pro stipendiis habere debet, ne post
decursum celerem aduocationis, & labo-
res gloriose egeni exeat. I. per hanc. §. sex-
centi autem aurei. C. de aduo. diuer. iud. & hec
stipendia etiamnum dari sunt solita aduo-
catis singulis regis, & procuratori eius in
Senatu Parf. quamvis iustitia. m. l. restitu-
enda. in prin. C. de adu. diuer. iud. statuerit 40.
libras auri eiusdem dari debere, & cum ha-
beant iusta stipendia nihil possunt nec de-
bent recipere à partib. vt est statutu in ord.
reg. rub. des aduocatis & procureurs du Roy. &
hec stipendia in multo inagis deberentur ad-
uocatis pauperi in Parlamentis existenti-
bus, vt in Parlamento Aquen. cū ex publi-
co etiam salario eiusdem debeantur. *Balin.
l. vna. col. 2. C. de suffr. tum quod sint regi ad-
uocati, tum etiam quia pro pauperib. po-
stulando in vinea Domini laborant, adhę-
quod officium gerat Dei optimi maxi-
mi, quiteste David adiuuat pauperem de ino-
pia. & Psal. 9. Desideriū pauperum exaudi-
bit Dominus, præparationem cordis, &c.
& Iob. 29. c. Pater eram pauperi, & caulan
quam nesciebam diligenter inuestig-
bam. Ideo his dicitur Eccl. 4. c. Coggrega-
ti pauperū assabili te facito. & ib. 17. Pa-
peri porrige manum tuam. & hoc officio
debet vti aduocatus regius, vbi non est al-
quis pauperum aduocatus: ipsi enim pa-
uperum sunt tutores. vide Fel. m. c. 1. de offi-
ciis. de his loquentem pauperum aduoca-
tis, apud Neamusi senechalii curiam. Est
etiam egregius ac non mediocri eruditio-
ne commandandus D. Iacob. Bonaudus,
qui egregias tracta. contra rebelles regum
inseruit additiones.***

Secundum quod salarium non debet quando la-
solui in fine temporis, sed Kal. Octobris.
ne eunctatione. d. § sexcenti. tamen si non
soluiatur salarium ex aliqua causa, non de-
bet, ob hoc causam fisci deferere. *l. 1. de aduo.
ff. 55.*

ſſici. ſed poſſunt computare tempus inſtitūtū. amantum, vt eſt apud Ouid.

Tempore ſi numeres que nos numeramus amantes.

Non venit ante diem noſtra querela ſuum.

Tertium, quod illud ſalarium transiuit, ex quo illud officium peragere coepit ad quoscumque ſue ſuos hæredes, ſue ex teſtamento, ſue ab in teſtato. *l. poſt duos. in ſi. C. de aduo. diuer. iud. l. iubemus in ſi. de aduo. diuer. iud. & l. petiſſiones in ſi. illa tit. Purpura. in rub. de offic. aſſeſſum. 19. hodie ſalarium tantum p̄tererit temporis hæredibus acquirit quilibet officialis Regius hoc in regno ex conſuetudine.*

Quartum eſt, quia eſt nobilis & in dignitate poſitus. *l. nemo. C. de dignit. lib. 12. Chafua. in confuſ. Biugund. in rub. des droict. § 19. in gl. 1. in ſi. 4. rub. des enfans de pulſieurs lictz. gloſſa. i. idem in procuratore regio no. patruis meus Rebuff. in l. ſi quis. C. de decur. lib. 10. l. ma. C. de man. princ. Aret. in l. fori. C. de aduo. diuer. iud. & aduocati ſiſci multis glorioſis nomini- bus à iure decorantur, dicuntur enim clariſſima eloquentia lumina. l. ſituende. C. de aduo. diuer. iud. & facundiſſimi. ibid. 2. & clarissimi. in l. 1. ibi 3. erant deſpoſito officio, vt ibidem patet, & ſpectabiles in l. in ſacris in terra. C. de praxi. ſacro ſcrinio. lib. 12. & in auth. de iud. §. quia vero conpereſt in ſi. coll. 6. l. laudabile. C. de aduo. diuer. iud. ideo ſpectabiles, id eſt, ſpectatione digni, quia admi- rabilis teſtis eſt nobis Purpur. in l. 1. nu. 17. & ſeq. ff. de officiis. Item comites l. i. C. de aduo. diuer. iud. l. laudabile. ibidem. quonobrē ſequuntur iurium comitibus, ſed non in ſtipendiis. l. & iniuria atrox dicitur, que illis fit. §. atrox. de iniur. in inſtit. vnde fuit co- demnatus mercator, vt practice loquar, ad emendam, & honorabilem & pecuniariā, tali in aduocato regio cui neg. tiū erat datum visitandi ligna, quod eum pro- iiceret in aquam, ſi ſuam ingredetur na- um, anno 1418. die 3. Ianuarii.*

Quintum debet mitti ad eos, ſicut ad egregias perſonas, Bar. in l. i. C. de offic. diuer. iud. & ibi Aret. & Ias. in l. ad egregias. col. 2. in ſi. tureu. ff.

Sextum licet olim eſſet annale officiū.

l. cum aduocatis. & libinos. C. de aduo. diuer. iud. aut ad ſumimum biennale. l. ſancimus, in 2. & l. ſi. illo tit. & l. iubemus. rit. ſeq. & ob id d. lex. per hanc dieit celerem decurſum: quia habenti magnam dignitatē celeriter curri tempus, litigantibus verò mensis pro anno habetur, ſicut hiſ qui ſunt in purgatorio, quibus æquiparantur litigantes, & adaman tes. Hodie eſt perpetuum in Fran- cia, id eſt, quando viuunt. Benedict. in repet. c. Raynūtū. in verbo. duas. numer. 3. cum ſeq. de reſta. niſi propter crimen deſpoſiti fue- riſt, vt Tholofæ quandoque fuit obſerua- tum. & hic.

Septimum vilia etiam ſua ſponte gere re non poſſunt, ideo inimi, ſoculatores, vel histriones eſſe non poſſunt, nec iſtorū officia exercere. *l. cum aduocatio. C. de aduo. diuer. iud. & l. ſi. vbi Azo in ſumma illuſtit. & l. aduocatos. C. de aduo. diuer. iud.*

Octauum non poſſunt poſtalare pro priuatis. *l. pen. iunclia ibi gloſſ. & Bal. C. ne ſiſci. vel resp. Paul. in l. cum allegas. C. illo 3. ſatiſ enim ſuper que ad regia negocia occupati ſunt, ideo negocia aliorum omittere de- bunt, vt ibi dixi.*

Norum non debent conſulere contra Aduo- cateſcum. l. 2. C. de aduo. diuer. iud. l. i. C. de aduo. ſi regij in ſci. & in ord. regiſ. Lud. 12. primo publicatis. art. quib. ca- ſa. 3. 4. rub. des aduocatz & procureurs du R y artic. ſibus con- n. alioquin priuatur & officio & ſtipen- ſulere poſ- dii, vt ibidem patet. Idem dico in doctore ſu. vt priuetur lectura, clericus beneficio, mil- les militia. gl. in eſi Imperator. 96. diſt. & in ca- ſi. q. vlt. Aret. in d. l. 3. ibi, tamen non prohibe- tur conſulere, quando non conſuleret cō- tra regem, vel contra cauſam regis, ideo regij aduocati ſenſchalliarum, cum non habeant iusta ſtipendia, ſoliti ſunt pro priuatis poſtulare, & conſulere, in cauſis que non tangunt regem: nempe quod nō pro-hibetur, permiſſit. l. cum pretor. ff. de iud. aliās agerent contra diſtam l. per hūc. §. ſex- centi. C. de aduo. diuer. iud. Præterea nec inue- nirentur docti, qui id inueniērunt ſeſti ad lucrum tendunt. ca. 1. & ibi not. de preb. in ſ. Sed quandoq; rex ad tollendum dubium propter perſone ex- cellentiam permiſſit, etiam aduocatis ſiſci

LII

Parlamentorum consulere, ne egeni exerant. d.l. per hanc. §. sexcenti, ut fuit concessum multis tamē recusantibus egregiis, doctissimis atq; facundissimis viris dominis Liseto, Poyeto, & Montolonio, olim aduocatis regis, nunc verò præsidentibus viris profecto omni laude dignis, Deus eos servet incolumes. [Fuit tamen alias in hoc

arrestum.

Senatu prohibitum D.Ioa. de Rappeu aduocato regio consulere partibus licet non haberet, nisi quadringentas libras pro stipendiis, an. 1420. & die 21. Febr. in regis. consilij. imo anno 1522. die 17. Iulij fuit prohibitum aduocato regio Caftion. in Turonia, ne de cætero pro priuatis postularet.

Decimum, quod ista priuilegia conceduntur ob reuerentiam studiorum, quod incitare debet scholares ad studium. l. quicquid. & ibi Alb. C. de aduo. diue. iud.

Vndecimum statuitur, vt nullae eis inspeccio ingeratur, nullave perequatio, nulla operis instruccio, nulla disculsio, nullum ratio cinium imponatur, nullum denique eis mandetur præter arbitrium. l. sancimus. l. C. de aduo. diuer. iud. & dicit ibi Alb. quod alegationibus excusantur, & aliis muneribus, & contra faciens punitur s. libra rum auri poena, re habetur in d.l. sancimus.

Duodecimum, extra ciuitatem vagati non debent. l. 2. & ibi Bal. C. de aduo. diuer. iud. habet etiam locum in procuratore regio, vt ibidem nos. nam negotiis regis vacare debent, ne defertio negotiorum regiorum & gaudiorum sectatio, luctum afferat. Iuxta dictum Euangelij Lucca 6.c. Vnde vobis qui ridetis nunc, quia fletis & lugebitis.

Decimuum tertium, excusantur à poena præsumpta calunnia, sed non probatae. l. 2. C. de delatori. lib. 10. Barr. in l. 2. §. se publico. col. 3. ff. ad leg. Iul. de adulst. Bal. in l. iubemus. C. de prob. Auffr. in decisi. Tholos. q. 6 Hipp. Marfil. in pract. in §. superest. Benedict. in verbo, mortuo. n. n. 204. c. Raynissus. de testa. eriam procedit in procuratore, vt ibidem scribitur, & dico in dictis ordinationibus.

Decimuum quartum, quod procurator accusari in regius omnia dilita prosequitur, quo ad hoc regno. vindictam & poenam publicam, pars vero

quo ad interesse Benedict. vbi supra n. 159. licet de iure quilibet admitteretur regulariter ad accusandum per torum ius. de accus. ff. & C. qui accus. non pos. sed hodie non admittetur in regno pars accusans delinquenter, & concludingens ad mortem, sed interesse tantum petere debet.

Decimumquintum, non condemnatur in expensis, licet succumbant. l. f. C. de frn. & quando. l. expen. in sacris 3. vers. Et quoniam de proxi. sacro scri. li. 12. Auffr. in q. 6. si procurator. Benedict. in d. verbo, mortuo. m. n. 169. l. per hanc. §. si. C. de aduo. diuer. iud. quia ex debito officij prosequuntur, ideo excusantur. l. monte. C. de delat. lib. 10. ne timore expensarum Regis indefensum dimittant. l. illad. f. de per. h. Hipp. in d. §. superest. in practica. ominali. [Nec pars ipsiis procuratoribus regiis condemnatur. arg. illius rub. quod quis. iuris. vnde cu. pro curatore regius pontificare prosequeretur criminorum, qui appellaverat, & fuerat dictum male appellatum & benè iudicatum cum expensis, ideo receptor voluit exigere expensas, delinquens appellata ad Senatum, qui male iudicatu pronunciauit, cum non debeantur procuratori regio expensæ, cum ipsæ parti non debeat. arg. c. 1. de iud. in 6.] Nisi quis receperit eos tanquam priuatos, dum suo abutitur officio, commitendo dolum, fraude, da in part. vel concussionem, & tunc potest accipere eos (vt practice loquar) in partes formales. Guido Pape in decisi. Delphi. q. 269. denunciatur. Henricus Boerius in sing. incip. expense. q. 23. Vel. quando iurisdictionem impedit ecclæsticam, vt fuit prolatum, arrestum, anno 1525. vlt. die vel pen. mensis Ianuarii pro Episc. Belua. contra procuratore regium ciuitatis Claremontem in Beauvois, 11. regis. videre inter arresta. Auffr. n. 417. in sylo. Pag. mento. imo si procurator regius vel fiscalis Episcopi est iunctus cum parte, & succubant, pars ad omnem teneatur expensas, procurator ad nullas, vt fuit dictum in Senatu, Antonio Rebours, adiuncto, contra habitantes de Terci en Brit, & anno 1542, die 2. Octobr.

Decimumseximum, non tenentur milites in domo suscipere. l. iubemus. C. de aduo. di. ger. iud. l.

an pra-
sumpto
calunnia
in eis su.

¶ non

accusari in

hoc regno.

vindictam & poenam publicam, pars vero

ser. iudi. & ibi sal. quia illi possent instru-
menta regis surripere. Ideo hi in camera
debent esse sicut passer solitarius in tecto.

*Ubi aduo-
catorum
suffi-
cientes
sunt
prefer-
endi.*
Decimumseptimum, filii eorum si sunt
sufficientes, ceteris sunt praeserendi, ut ibi
deinceps. & in l. petitiones. ibi r. & gratis
debent admitti ad officia patris, vel ad a-
lia, quod nuper vidi obseruari in filio do-
ctissimi ac facundissimi viri d. Dayguia ad-
uocati regis in Parlamento Tholotano. I-
sta enim incitare debent regios aduoca-
tos, ut suos erudiant filios.

*Expositus in
ligiatur
autem
quod
torquer-
tur.*
Decimumoctauum, hi aduocati & pro-
curatores non debent torqueri, tanquam
existentes in dignitate. Bar. & Aret. in l. C. de
aduo. diuer. iud. quod in hoc regno Francie
non admittetur, quia delictum omnem
honorem excludit. l. l. C. rbi Senator. vel clari-
fici. Releuarent tamen in hoc, quia sine
magnis iudicis, & in criminis grauissimo
non torquerentur, quum præsumptiones
prose habeant innocentiae.

*Incubator
sui nihil
debet con-
cludere si
ne aduoca-
to.*
Decimumnonū, quod procurator sibi
non debet causam sibi agitare absente ad-
uocato. l. l. C. de aduo. sibi. non intelligitur. §.
diuus. & l. sibi. ff. de iure sibi. Ghillel. le Ro-
uille in tracta de refor. iusti. lib. 3. c. 6. de aduo-
ca & procuratore sibi, eo quippe datur aduo-
catus regius, ut consulari procuratori, quid
agendum sit, & si eius consilium respuerere-
tur, res sibi in irritum cedere posset, imo
sententia non valeret absente aduocato,
per dictam l. sibi. Aret. not. & in d. l. sibi. c. 6. dicitur,
nihil esse actu, ideo ex integro cognosci
oportere, quod estmentit tenendum.

Et ideo fuit annullata appellatio pro-
curatoris regij ciuitatis Abianen. qui appel-
lauerat a sententia iudicis, eo quod fuerat
elargitus reus, cum consensu aduocati re-
gij, & fuit ei preceptum factum, ut concluderet
ad consilium aduocatorum regio-
rum anno 1539. die 9. Iunij.

Articulum. Vigesimum quidem est, quod o-
procurato- inibus aduocatis etiam doctoribus, &
in regiis tempore antiquioribus debent praeser-
vare quia a principe sunt approbati ratione of-
ficii. l. 2. & l. restituende. in f. C. de aduo. diuer.
iud. p. 1. ibi, nam qui a nobis digni iudicati sunt,
magis in anterioribus sunt iudi-
cari.

candi, & debent alij aduocati eos honore,
& ipsi alios prosequi, meminiisse debet pa-
tres quod & filij fuerunt. §. hec autem in auth.
in cum de appell. cogn. col. 8. Etiam habet locum
in procuratore regio, cu[m] sit magnus magi-
ster in Francia. lo. Fab. in §. ff. iusti. de excep. &
quandoq[ue] non absurde aduocatus nuncu-
patur, quia aduocato deficiere postulat, ut
sepius vidi in hoc parlamento. est no-
bis testis gl. in l. non intelligitur. §. diuus Adri-
anus. ff. de iure sibi. idem dico in regio aduo-
cato magni consilij, ut etiam iis priuilegiis curatore
decoretur, est enim magni consilij Angelus, magni con-
sile excludo etiam eiusdem procuratorem, filij.
cum sit teriaca dicti sacri magni consilij.

Vigesimumprimum, quod a manu prin-
cipis strenas debent in singulas Ianuarij su[per]cipere a
Calend. recipere l. laudabile. C. de aduo. di-
principi
verso. sud. vide text. in i. legauit. 37. dist. & in ca. debene.
non obseruens. 26. g. vlti. vbi reproabant illa
dona. ideo hodie non seruatur hoc priuile-
giū, quod si forte principi ostenderetur,
illud recipere, & eis seruaret.

Vigesimumsecundum, possunt a princi-
pe illi alii dignitate decorari, & vnu[s] filius
illorum, aut aliis nomine suo. l. restituend.
de. §. ad hoc. C. de aduo. diuer. iud.

Vigesimumtertium, quod non tenentur
ad custodiā ciuitatis, nec ad excubias. text.
& ibi Bald. in l. sancimus in prima. C. de aduo.
diuer. iud. nisi in subsidium. Aret. ibi. post gl. &
ex causa necessitatis, p[ro]not. in l. ad instruc-
tione. C. de sacro sanct. eccl. quia satis superque
eos vigilare oportet pro causis regis.

Vigesimumquartum, quia ab omni o-
procurato- nere sunt exempti, tam ipsi quam liberi ad custodiā
eorum, etiam ante susceptam aduocatio- ciuitatis
nem natu. l. aduocatos, & ibi Aret. C. de aduo. an tene-
diuer. iud. etiam a tutela excusantur. l. geo- tur.
merre. & ibi Bar. ff. de excus. iud. §. item diuus. il-
lo r. in lib. iusti.

Vigesimumquintum, etiam post suum
officium finitum vel renunciatum vnam
ex suis domibus habent exemptā ab onere
imponendorum stipendiiorum. tex. & ibi
Aret. in l. rubens. C. de aduo. diuer. iudi. Fallit si
proper delictum esset officium ademptū,
quia delictum honorem excludit, ut supra
dicimus fuit.

Vigesimum sextum, non debent agere, vel conueniri, nisi coram preside, id est, coram seneschalo, bailliuo, vel gubernatore. *d.l. iubemus. & l. petitionem, sed in hoc Parlamen-*

to coram dominis supplicationum

sicut consiliarij agunt, & conueniuntur,

sunt enim grandi signori.

**Salarium
quocunq;
tempore
annis istis
est debitu
etiam in
vacationi
bit.**

Vigesimum septimum est, quia eis salarium debetur, etiam tempore quo non ligant, id est, tempore vacationum, quia per eos non stat, & interim seruunt regi in consiliis, hoc expressum Card. trax in clem. statutum q. 6. de ele. in procuratore ecclesiae, cui aequiparatur procurator regius, quod fecus in aliis regis officialibus, ut super hoc extant regis ordinationes.

Pro quibus facit text. iuncta gl. in l. Titius ff. de restra milit. & in officialibus curiae Ro. quod non gaudent prærogatiis & præiugis, si tempore vacationum non exerceant actu sua officia, concilius Ioa. Staphile in tracta. de lievis gracie, fol. 10. de prærogati-

Arrestum. *uis expectantium.* Et fuit dictum in Senatu, Vnum sub quod hi procuratores regij non possunt habere, nisi unum substitutum, contra procuratorem regium castellari. Idem dico in tempore valetudinis aduersæ. Bar. in l. i. §. diuus. ff. de variis & extraord. cogn. doct. in d. l. diem functio.

Vigesimum octauum, quod a collectis & aliis impositionibus sunt exempti. *l. a-
ctores. & ibi patruus meus Rebuff. C. de exac-
tib. h. 10. quia postquam laborant pro ser-
vicio reipublicæ, debent collectam cum seruicio compensare. l. in reb. 10. §. possunt. ff.
comis. & in præstatione tributorum la-
boris & operæ ratio habenda est. l. nemo. c.
l. seq. C. de decurio. lib. 10. vide Francisc. de Parma
in tract. de priuilegiis. c. q. pen.*

**Adire he-
reditatem
an procu-
rator re-
gius posse.** Vigesimum nonum, procurator Caesaris potest hereditatem fisco delatam adire, & est hoc præcipuum in procuratore Caesaris. l. i. in ff. de offi. procu. Caesar. quamvis in alio procuratore, contrarium statutum sit in l. per procuratorem, quæ alias meruit Paulus. ff. de acq. her. & de isto dicit gl. in l. si ff. de af- fueso. quod paru amicis & inimicis potest prodesse. sed aduocati & procuratores fi- ci & regij multo amicis emolumento esse i

possunt, & inimicis plurimo nocumento, si velint, salua etiam conscientia, quæ o- mnibus rebus proprii debent, quam tan- quam palladium præse habere quilibet, si Christiano nomine vti velit, debet.

Trigesimum, viri eloquentissimi fisci Alensis patroni liberantur a patria potestate per fisci ap- huius adceptionem officij l. f. C. de decur. l. i. o. tria po- quis enim sub potestate eos dixerit? qui o- ficiis libi mnes homines, etiam per lasciviam delin- quentes, sub quadam potestate habere di- cuntur homines vero bene facientes a po- testate eorum eximuntur. Nâ vulgo dicitur. Fac bene, & non timebis iudic. Ad Ro. 13. & ca. in cunctis. n. q. 3. l. nulli. & ibi patruus meus Rebuff. C. de agenti. in reb. l. 12. Fe. in pro- prio decre. rex pacificus. col. 1. Iusto enim non est lex posita. i. ad Tim. 1. c. qui Spiritu Dei aguntur, non sunt sub lege. c. licet. de regula. iudic.

Trigesimum primum, quod hoc nobile munus recipiens a cohortali conditione tam ipsi quam eorum liberi etiam ante of- ficium nati liberantur. l. 2. C. de adiuv. diu. iudic.

Vigesimum secundum, quod ad nullas sportulas in eorum causis tenentur prater descriptas in d. l. per hanc. §. f. C. de adiuv. diu. iud. & l. petitiones. §. pro sporeulis. ibidem.

Trigesimum tertium, quod si filios inge- nuos habeant, eos clarissimorum notario- rum inseri consortio, sine quadam suffra- gij solutione concedit Imperator, in l. lau- dabile. §. & postquam. C. de adiuv. diu. iudic.

Trigesimum quartum, quod in priu- legiis datis curiae, aduocati & procurato- res comprehenduntur, eo quod sunt de cor- pore curiae. & ita fuit prouinciam ann. dom. a. 1416. die 20. Martij, vt indultum de non curi regi foliendis collectis datum curiae extende- retur ad gentes (vt vocant) regias, & in- dultum de nominatione consiliariorum & curiae eos comprehendit.] [& reipubl. causa abesse cententur. l. abesse. cum l. seq. ff. ex quibus causis mato.]

Vltimum præcipuum, illis est, quod si aduocati vel procuratores fisci in iuriis & de prædationibus quemquam vexent, vi- ui comburendi sunt. tex. sing. oculo toro con- fessus, in l. rati. q. 1. C. vbi carnis fiscæ & est melior

melior iuris secundum Bal. in marg. in verbo
dammatu. in 1. q. ratio illius text. est, quia illa
delicta redeunt in principis ignominiam,
cum a suis officialib. qui alios corrigere,
& instare ut corrigantur, debent, committantur,
vnde dicit text. in cap. primum. itaq.
25. dist. quomodo enim potest praes. au-
ferre malum de medio eius, qui in deli-
ctum simile corruit? quia libertate pec-
cantem corriger potest, cum tacitus ipse
sibi respondeat eadem se admisisse, que
corripit? debent ergo esse viri omni exce-
ptione maiores, & sine inaesta, ut possint
dicere illud Euangelicum, *Quis ex vobis
arguet me de peccato?* & supradicta deci-
sio estiuri diuino conformis. *Psalm. 19.* Quid
detur tibi, aut quid apponatur tibi ad lin-
guam dolosam? Sagittæ potentis acuta
cum carbonibus desolatoriis. & *Psalm. 131.*
Labior labiorum ipsorum oportet eos, ca-
dant super eos carbones, in ignem deieices
eos, &c. nec possunt ipsi aut alii officiales
impetrare a rege, ut poena eis remittatur
non facta mentione. *l. mancipia. iuncta glo. C.*
de seruifugii ius. D. Ioannes Saxon. in curia
Delfi. pres. in ordi. Turonen. art. 38. in fin. prim.
alii priuilegia vobis scribam clarissimi
aduocati in ordina. Regis, in quibus vos
ephoris, qui erant apud Lacedæmonios,
comparo. Interim hæc benigno suscipe
animo, & meipsum vestrum agnoscite.

oratorem suum ad hoc ab eodem
Francisco Rege ad nos destinatum,
habentem ad hoc specialē a

a *Speciale.*)Est ergo hic vñus casus in
quo requiritur speciale mandatum, vide-
licet ut acceptentur constitutions, seu
ordinationes in regno, nempe hoc ardu-
um est, vel ut de nouo fiant. §. cumq; hoc
Deo, ibi specialiter in procœdio Instit. [§. quibus.
in i. confit. C. vbi etiam Bar. not.]

Secundus casus est, in beneficii accepta-
tione, gloss. & docto. in clem. vna. in verbo, pre-
mandati senti. de concess. preb. & Rota deci. 323. nota Paul.
in amiq. Panorm. & alii. in cap. accedens. de
exig. spe. preb. Cardin. in clem. i. quest. 6. de procurat.
per text. in cap. scribi absentia de preb. in 6.

quia invito non aequiritur beneficium.
l. inuit. ff. de reg. iur. loan. de Selua. in tracta. de
benefic. in 3. parte, quest. 55. Bertrand. consil. 226.
Quæscum. colum. 2. volum. 3. secundum im-
preß. primam. [Etiam quia per adceptionem
secundi, & acceptationem pacificam va-
cabant alia beneficia. cap. de multa. de præb.
extra. execrabilis. cod. titul. loan. 22.] dic ut scri-
psi in tract. nomina. q. 14. n. 94.

In heredi-
tate, & in
unda specialis esse debet. l. si quis mihi bona
integrum
§. sed virum. ff. de acquir. hered. quia in ea pa-
restitutio-
nem, & ma-
trrimonio
Angel. ibi. sæpiuscule latet anguis in hæ-
reditate.

Tertius, iuslusu super hæreditate ade-
quate, & in
unda specialis esse debet. l. si quis mihi bona
integrum
§. sed virum. ff. de acquir. hered. quia in ea pa-
restitutio-
nem, & ma-
trrimonio
Angel. ibi. sæpiuscule latet anguis in hæ-
reditate.

Quartus, absque speciali mandato in
integrum restitutio non conceditur. l. il-
lud. §. si talis ff. de mino. [cap. coram. de in integ-
rest. quod est verum, quando principaliter
petitur, secus si incidenter. l. fin. Cod. vbi &
apud quem cognitio in integrum restitut. agi de-
beat. gloss. & doct. in cap. suscitata. de in integ-
rest. quia agitur de retractando factum
domini, quod non potest quis facere sine
speciali mandato, nisi magna ex causa. Bal.
in d. §. si talis. per l. si hominem. ff. manda. & tres
rationes tradit. Bald. in d. l. vna. C. etiam per
procur. in fin. & in hac in integrum restitu-
tione oportet exprimere causam, & perso-
nam: nec sufficit dicere constituo pro-
curatorem ad petendum in integrum resti-
tutionem. Bar. in l. generali. ff. deritu nup. Ang.
in d. l. si quis mihi. §. sed virum, quod declara-
re per Bal. & Sal. in d. l. vna. C. etiam per procur.
vide tamen Cassad. in deci. i. de procur. & Auffr.
in deci. 55. in deci. Tholos.

Quintus, matrimonium sine speciali
mandato vñus pro alio non contrahit, &
sine expressione certe personæ. e. ff. de proc.
in 6. l. generali. ff. deritu nupr. quia de perpe-
tua hominis seruitute agitur. l. 2. ff. de lib.
hom. exhi. & Neisanus in sylluanuptia. equip-
pe sub pulchræ mulieris specie interdum
alpidum latet venenum, ut apud coniuga-
tos in cōfesso est, requiritur etiam specia-
le mandatum in matrimonio spirituali, re-
traditum domini. de Rota deci. 375. fuit dubitatum
in nouo.

Sextus, non facilè per procuratorem
quis suspectus accusabitur, quoniam famè
causa est. *l. non solum. 5. fin. ff. de procu. scripti. in
truct. de recus. art. i. in ord. reg.*

Septimus, interdictum de libero homine exhibendo non instituit procurator, nisi nominatio eidem mandatum sit. l. Pomponius, in prin. ff. de proc.

Procurator que se ne speciali mandato non faciat. Octauus, qui duos procuratores omnium rerum suarum relinquit, nisi nominatum præcepit, ut alter ab altero pecunia petat, non videtur mandatum vtrilibet eorum dedisse, i. qui duos s. de procur.

Nonus, nisi specialiter procuratori concessam sit pignus, remittere non potest. *l. 5. consenſu. S. i. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solu. nec etiam constituere l. solutum. S. i. ff. de pign. et abunde declarat. Anto. de Fano. in tracta de pign. & hippoth. in l. membro 3. partis. nu. 36. & seq.*

Decimus, per procuratorem, nec liberari, nec liberare quisquam acceptilione sine speciali mandato potest. *tex. & ibi gl. in 1. per procuratorem. ss. de accep. vbi ratio traditur.*

Vndecimus, pacisci, nisi specialiter ei-
dem concessum sit, procurator non po-
test. I. rescriptum, cum l. nam nocere. ff. de past.

Duodecimius, sine speciali mandato procuratori non soluitur. *l.hoc.iure. ff. de so-
lu. dic vi in seq. casu.*

Decimustertius, iudicati actio procuratori ad lites non datur. de l. hoc iure. nisi habeat generale mandatum, & ad negotia & ad lites. l. 2 & 3. ff. de adm. int. Bald. in rub de his per quo agere poss. col. 2. in inst. per gloss. in l. pure. & actor. ff. de dol. excep. vel nisi liberam illius causas administrationem haberet, qui tunc & eis solui, & transigere poterit. Matib. not. 30. nota quod licet procurator.

Decimas quartus, procurator iuramenti
deferre non potest, nisi totorum bo-
norum, vel nominatum eidem mandatum
fuerit. *i. iusurandum quod ex conuentione. §. fi-
ff. de iureur. e. qui ad agendum. §. fin. de procur-
m. 6.*

Item procurator pro domino nō iurat.
I. quorū prima. §. si tutor. de noxa. actio.
Decimus quintus , iurare de calumnia

fine speciali mandato procurator non po-

test. c. si. de iur. calu*xi*niæ. ix. 6. plenæ. Bar. & Ale.
in l. qui bona §. si. alieno. ff. de dñm. infe.

Decimus³ extus, procurator fidelitatis Fidelius
pro domino absque speciali mandato pre^{re} sue
fittare non potest. c. iibi domino. 6. distin^g. iibi li mate
Anch. Bal. in l. a. q. 5. ff. de rer. dñis. Refert Boe^r comit
rius in §. 10. de confusione. Et in confusione. Bata^{re} foli
ricen⁸ & Dom. Chassagnenus in confusione. Bata^{re} negau
gund. §. 2. in glo faire hommage, Rubr. des p^z d^z domini
vbi idem dicit in iuramento confirmato
rio, & in iuramento per quod aliquis alle
rit se in negligentia, & in iuramento per
quod positionibus respondetur, ut infra
videre est. Idem in procuratore constituto
ad negandum feudum moueri, seu teneri
ab aliquo domino, seu (vt dicunt) de sau
uer, quia tunc perdit feudum negans, nisi
rege Francie confiteretur, ut scribit Boer. in
§. 13. in §. de confusione. Bata^{re}. & haec negatio de
bet esse specialis de specialibus, de rebus
quas (vt dicunt) de sauver, ut fuit iudicari¹ ambo
Anno 1520. die 8. Junii.

Decimus septimus, libellus obscurus, in
ne Domini speciali mandato non potest
declarari. Bar. & Ang. in l. interstipulacionem. §.
1. ff. de verb. obl. quia diuersorum raro est vna
voluntas. s. quia diuersa statim de conceps. p. et de
solus Deus est voluntatis scrutator. t. eti-
bescani. 32. dist.

Decimus octauus, procurator, nisi eidem
hoc speciatim concessum fuerit, transfig-
re non potest, quia faceret contra mandatum
suum. *rex. in. l. mandato ff. de proc. transfig-
actionis. C. de trans. Soc. cons. 255. v. s. col. 2. m. 2.
vol. Limitas. ibi & per dom. de Rosa. decif. 6.
Nota quod vbi in antiqu. e. qui ad agendum. infra
de procur. in 6. & ibi addas. & in. interdum. 2.
§. Qui tutelan. ff. de furti. transactio tamen fa-
cta ad utilitatem domini valebit. Corse-
gulari incip. Pupillus. Esibit in additio. nec inde
bitum solvere. ill. illud ff. de mino. I. s. procurator.
de cond. inde.*

Decimusonus, compromittere sine
speciali mandato procurator non potest
c. per tuas. de arb. gl. in ca. cum dilectus. de rel. do.
Bolog. conf. 6. v. 10.

Vigefimus, in pace facienda exigui
speciale mandatum. Spec. in sui de rebus
ver. hoc quoq. Rom. sing. + ob causam quid.
Vigefi

Vigesimus primus, beneficia sine speci-
ali mandato conferri (quia donare est) non
possunt. c. si. de off. vica. in 6. & ibi multa addidi.
& in praxi benef. in forma vica. Episcoporum.

Vigesimus secundus, non potest quis
donare bona alterius sine speciali manda-
to. l. filius fam. ff. de don. Fallit in l. cum plures. §.
fin. s. de adm. tut. & in aliis casibus de iure
expressis.

Vigesimus tertius, est in proroganda
iurisdictione de qu. text. & doc. in cap. cum
olim. in primo. de off. del. Guido Papae in dec. Del-
phina. q. 285. statuto.

Vigesimus quartus, procurator non
nunciat nouum opus sine speciali manda-
to. gloss. in l. de pupilli. §. qui procuratorio. ff. de
nouo. open. sed ibidem coatrarium tenet
Bart. & Iaso, videlicet sufficere generale
mandatum.

Vigesimus quintus, est in denunciatio-
ne, quā in iudicium facere debet, si prægan-
tem le exigit. l. i. §. i. & ibi Barroli. ff. de lib.
agno.

Vigesimus sextus, rescripta ad lites sine
speciali mandato impetrari non possunt,
aliо qui impetrans tanquam falsarius pu-
nitur, quia sunt odiosa, & potestati præ-
judicant ordinarię. c. nonnulli. §. i. de rescrip-
tione. illam tamen pœnam nunquam vidi in
Francia imponi, cum paſſim sine manda-
to impetrantur in ea. * Et de consuetudi-
ne impetrantur rescripta ad lites, etiam si-
ne mandato, & curia, non solet illam ad-
mittere exceptionem defectus mandati:
vt doct. dicunt in d. ca. nonnulli. scripti abundā
in tract. de rescrip. in ordin. regu. [in 2. tomo com-
ment.].

Vigesimus septimus, instrumenta ve-
tustate consumpta transscribi, ac reparari
non debent absque speciali mandato. c. fin.
de fid. instrum. Spec. in titul. de procur. §. i. versic.
item opponitur. ibi, undecimo in instrumentis,
vide in l. notione. §. instrumentorum ff. de vers.
fig. Et que ibi scripti.

Vigesimus octauus, in beneficiorum
renunciatione. Cardi. in clem. vna. de renunc.
col. i. quia quod nostrum est, sine facto no-
stro a nobis auferri non potest. regula, id
quod nostrum ff. de re iud.

Vigesimus nonus, ad petendum dispen-
sationem Bald. in l. illud. §. i. ff. de minor. Panor.
in c. innotuit. col. 2. de elect. hoc tamen non vi-
di seruari, alioqui pueris non impetrarent
parentes, sed dispensationes, quia non va-
lerent, sed multa per patientiam toleran-
tur, quæ si venirent ad iudicium, non tole-
rarentur. c. eum iam dudum. de preb.

Trigesimus, votum ultramarinarum sine
speciali mandato. Papæ comitatu non
potest. c. ex multa. de voto.

Trigesimus septimus, procurator non
habens speciale mandatum dominum ra-
tione euictionis defendere non potest. not.
in ca. fin. vt lit. non const. & ideo curia. Parla-
menti ordinavit. ann. 1323. quod deinceps

hi qui volunt euictionem afflumere per a-
lium potestatem hanc concedant procu-
ratoribus, sic videlicet, donant & ostendant
audit. procurer plain & special puoir, & au-
torite de faire adueu ou desadueu sans garan-
tise. Auct. in stylo Parlamenti in 1. parte. rubr. de
dilatio. quod datur pro garando, & citari de-
bet ad euictionem dominus, & non pro-
curator. lo. Gal. in que. per Arrest. q. 94.

Trigesimus secundus, iudex accusatus
post officium depositum non debet disce-
dere, nisi dato procuratore instructo. l. vna.
vers. quod si intra. G. vt omnia iud. tam civil.
quam milit.

Trigesimustertius, quando Papa vel
Rex sibi reseruat quicquam, tunc speciale
mandatum exigitur antequam inferior
de hoc cognoscere possit. cap. vi. nostrum. de
appel. Bald. in d. rubr. inf. de his per quos agere pos-
sunt. in tract. de euoc. in ord. reg. in 1. tomo com.

Trigesimus quartus, tutor non excusa-
tur per libellos, id est, per procuratores
generalem, per specialem sic. exponit gl. in
l. excusare ff. de excus. tut. quāuis aliter expo-
ni potest, sed de hoc alias. In meus not. Interp.
Trigesimus quintus, idem in alio officio
& ad petendum legitimacionem. Bart. in d.
l. excusare. & Bald. in rubr. de his per quos agere
possum.

Trigesimus sextus, ad alienandum. l. si
procurator ff. de conduct. indeb. nisi res tempo-
re peritura. l. procurator tutorum ff. de pro-
curat. vel solitam alienacionem fecerit. l.

Procura-
tor non re-
nunciat
appellatio-
ni.

vel iniuer forum ff. de pign. act. Bald. cons. 138. fa-
cium ins. vol. vide cum. cons. 131. co. vol.

Trigesimus septimus, non potest pro-
curator sine speciali mandato appellatio-
ni renunciare. Bald. in fin. §. fi. C. de temp. appel-
laci. in l. cum procurator ff. de nouo p. nunc. po-
tent tamen habitu consilio in curia acqui-
escere, ut est in ordin. regis videre, & quo-
tidie ita in pract. seruatur, ut abunde tradit in
ordin. regis rub. de appell. in 3. tom. comm.

Trigesimus octauus, procurator non
debet aliquem nomine domini capere, vel
relaxare sine speciali mandato. Non solun-
§. fi. ff. de procu. sic consuluit Soc. cons. 120. cum
in presenti. col. 3. cum seq. in 1. vol. Alexa. consil.
133. circa. in 6. volu. vbi tenet hoc casu valere
ratitudinem, vel generale mandatum
cum libera.

Trigesimus nonus, speciale mandatum
in absolutione petenda requiritur not. int.
cum desideres. de sent. excom. Barb. cons. 7. vñis
dubius. colu. 4. q. 4. volu. 3. Auffr. in decif. Thol. q.
50. quia penitentia & confessio non potest
fieri per alium. Fel. in c. cum desideres. de sent.
excom.

Quadragesimus, procurator non potest
opponere crimina, & defectus sine speci-
ali mandato. cle. 2. de procur.

Quadragesimus primus, in responden-
do positionibus requiritur speciale mandatum. Incol. in l. pen. §. ad crimen. ff. de pub. iud.
quem refert & sequitur Maria. Soc. cons. 55. pre-
flanissime in fin. vol. 1. [script. in tract. de respon-
per credit. artic. 1. in fin. in 3. tom. comm. in const.
reg.]

[Quadragesimus secundus, ad recogni-
tionem schedulæ debet speciale interue-
nire mandatum, & plene docui in tracta. de
chirogr. recogn. in ord. reg. artic. 1. n. 26. in 1. tom.
comm.]

Quadragesimus tertius, libri scholasti-
corum sine mandato speciali alicui non
sunt restituendi, nec tradendi. Alber. in l.
quia ita §. in fin. ff. ad Treb. & dixi in priuilegi-
is schola. priuili. u. 4. vbi fuisus ridere est.

Quadragesimus quartus, nec venis æta-
tis impetratur sine speciali mandato. l. 2. C.
de his qui ven. æta. imper. scripti in tracta. [de re-
gestis baptisi. art. 1. in 2. tom. comm. in const. reg.]

Quadragesimus quintus, non potest in di-
procurator sine speciali mandato ab exe-
cutione sententie appellare, quia domi-
nus in pœnam incidet. l. ab executione. C. mandati
quorum app. non recip. Auffr. in decisio. capel. Arethum
Thol. q. 476. si hodie cum per ordinaciones
incidat in multam sexaginta librarum
malæ appellans.

Quadragesimus sextus, ad accipiendo
possessionem beneficij requiritur speciale
mandatum, quando illa possessio multum
habet iuris, secus si facti. Auffr. in decisio. Thol.
q. 486. elucidat gl. in c. cum nostris. de consil.
prob.

Quadragesimus septimus, idem in di-
visione bonorum, nec sufficeret procurato-
rium ad petendum divisionem, sed oportet
quod inseratur, pour leter aux lois, opes,
& faire autres astes apartenans aux faits de
partage, si diuisio siue fieber, ita iudicant Se-
natus, ann. 1543. die 7. Aug. quia diuisio
pro alienatione habetur.

Vltimo in omni arduo & ponderoso
negotio, & in aliis casib. in quibus reperi-
tur tanta vel maior ratio, requiritur etiam
speciale mandatum. Ioa. Fab. nuncupatum
§. procurator. inst. de his per quos agere possumus,
quem sequitur Auffr. in stylo parlamenti. in par-
rub. de dilat. que datur pro garando. §. item si a-
dornatus. vide gl. in verb. vel alterius, in forma
mand. vigintiquatuor casus tradit Spec. in-
tit. de procur. §. i. rev. item opponitur intercede-
tamen. & gl. in d. c. qui ad agendum, sed non
inueni vñquam, ita plane deductos, & hic
huius finis gl. est, dum prius dixerimus
quando dicatur speciale mandatum, resp.
tunc dici, quando ab omni verborum ge-
neralitate est extractum, & nominatio
concessum. I. Ponpo ff. de proc. Iac. in l. in a. col.
4. n. 33. ff. de off. procur. C. e. ar. & quamus ma-
datu generale cu libera & equipollent speci-
ali mandato. Fallit tamen, vt per Iac. in l. in a.
iurandum quod ex conuentione. colu. 1. & 2. ff. a.
iureur. & quando requiritur speciale, nec
id potest ratificari, vt concludit Laur. Cal-
can. cons. 77. in Christi. & c. i. col. 2. facit gl. in ca.
non nulli in verb. sine speciali de rescrip.
Nec sufficit generale etiam cum libera.
I. si quis mibi. §. iussum. ff. de acq. hact. Alexond.
in.

conf. 133, circa. in 6. vol. [vide in l. non solum in
f. 1. seqq; de procura. vbi etiam speciale man-
datum requiritur.]

& sufficiens a mandatum acce-
ptauit.

a *Et sufficiens*) Tollit ea quæ not. in
c. 1. de app. in 6. vbi procurator minus in-
structus non dicitur habere sufficiens mā-
datum. *Bald. in l. lib. 1. §. 5. ff* deinceps, nemp
quando mentio sit de procuratore intel-
ligitur de legitimè constituto, & cum suf-
ficiens mandato. *Bald. in l. rna. col. 1. C. etiam*
per procur. causam in integ. resti. agi posse. & si
primò fuit generaliter constitutus, & is
prosequatur causam requirentem specia-
le mandatum, si postea producatar specia-
le mandatum. ante exclusionem produ-
ctionis, conualidatur iudicium. *Bald. in l.*
falsus. col. 9. vers. ad terciam. n. 25. C. defact. ideo
solent cauti deinceps scribere practici,
talis constituit talem cum ratihabitione
gestorum: &c. & dicitur tunc sufficiens,
quando per illud potest facere ea quæ sibi
mandata sunt arg. eorum quæ no. in c. cum in
cunctis. in princ. de elect. finem huic rub. im-
pono.

De regia ad prelaturas nominatio-
ne facienda.

De cunctis a fratribus cō-
silio, & vñanimi cōsensu,
ex certa b nostra scientia,
& potestatis plenitudine, c sta-
tuimus d & ordinamus, e quod
de cætero perpetuis futu-

Hic titulus habet tres partes principa-
les, prima præbet regi nominationem
in cathedralibus ecclesiis, ac metro-
politanis, certumq; tempus eidem præsti-
tuit, intra quod si non nominet, plena erit
pape dispositio. In secunda quæ est, ibi,
monasteriis, idem statuit in monasteriis &
prioratibus conuentualibus electiis, ter-

tia, ibi, per præmissa, & ecclesiis habenti-
bus priuilegia eligendi electionem refer-
uat, & hæc sit huius tituli summa. de no-
minatione regia est text. in c. quod sicut de e-
lectio.

Hic §. 1. sic diuiditur, imprimis prohibet
electionem fieri in metropolitanis, & ca-
thedralibus. In secunda parte nominatio-
nem regi præbet faciendam de viro qua-
lificato intra certum tempus ibidem præ-
stitutum. In tertia parte duos excipit ca-
sus, videlicet quando tempore præstituto
nō prouidit, & quando vacant in curia. In
quarta parte annullat electiones factas
contra præmissa. In quinta à qualificatio-
ne prædicta excipit, regis consanguineos,
& alios de quibus, ibi, secunda pars est, ibi,
sed illarum, tertia, ibi, alioqui, quarta, ibi,
decernentes, quinta, ibi, consanguineis, &
si thoc loco sumimari ad istum. §. 1. & cum
forma nominationi regiæ data sit, optimū
est ipsius interpretationem facere verbis
eius relatis, vt in simili tradit Vlp. in l. item
venium. §. præter ff. de pet. her.

a *De eorum fratribus consilio*) Et sic
papa ardua cum consilio cardinalium ex-
plicit tex. in cap. per venerabilem, ver. si diffi-
cile, &c. qui filii sibi legitimi, dixi ut. 2. supra.
eo in verbo de eorum. Idem in episcopo, vt ex
consilio canonicorum ardua tractare de-
beat. c. nouit, & c. quibus de his quæ sunt a prel.
& quæ dicantur ardua, relinquit arbitrio
boni viri. *Fel. in c. causam. 1. col. 2. de iud. Imper-
ator etiam in arduis procedit, cum consi-
lio, vt in auct. habita. C. ne filius pro pare, vbi di-
Rex consi-
lio sic rex debet capere consilium pro rep. lium cape-
sicut pater pro filiis suis. *Bald. in c. intellecto, re debet pro
nor. 2. de iure. ur. vbi dicit regem debere tue-
re publica.
ri salutem Reip. imo quando constitutio
regis tangit populum, debet requiri popu-
li consentius, non totius, sed principalis.
Nam decuriones, consules, & scabini vo-
cari debent, arg. §. interim. in auct. de defens.
cini. coll. 3. *Bald. exp. in c. quarto. col. 1. de
iure.* & ideo gentes trium statuum so-
lent conuocari in hoc regno ex consuetu-
dine, licet Imol. in c. si de matori. dicat suffi-
cere requiri consensum capitanei prouin-**

MMm